

עלון המשק

עלון מס. 988

גבעת חיים
הקיבוץ המאוחד

יום ו' י"ד באדר א', תשל"ג
16 בפברואר 1973

ראיון עם מרדכי סגל

ראיון עם מרדכי סגל

שאלה: מתי ואיפה התחילו תולדותיך בארץ? וכיצד עלתה המחשבה על סמינר המורים?

תשובה: עליתי ארצה בשנת 1925 והצטרפתי לקיבוץ כפר-גלעדי. באופן מוזר קרה כך, שמיד עם בואי לקיבוץ הוצבתי מול עובדות שיכלו להוכיח לי את ההכרח לקיים סמינר עצמי לחינוך הקיבוצי.

הגעתי לכפר-גלעדי אחרי חנוכה ומצאתי שם משבר בבית-הספר. יותר נכון, הם מצאו אותי כפחורן למשבר. בראש השנה הביאו מורה שכיר חדש, ובערב חנוכה עזב את העבודה. הילדים החליטו בסליים מתורה וכשהופיע "הלוח" שנראה משכיל, הלבישו עלינו מיד את בית-הספר. (בית-הספר היה זעיר, ומורה אחד עשה את כל המלאכה).

מילאתי את חובתי כמחנך זמני עד סוף אותה השנה, וכשנתקבל מורה חדש הלכתי אחרי לבי לגן-הירקות. שבע שנים גידלתי ירקות בימים ומילאתי תפקידים בערבים, בראש וראשונה בחחום החינוך. שני מורים נוספים התחלפו בחקופה זאת, ובסך הכל - חמישה מורים במשך 11 שנות קיומו של הקיבוץ. אי יציבות זאת הציקה לי, ועוררה אותי ליטול על עצמי את משימת החינוך כעבודה קבועה. האמנתי שבית-הספר הקיבוצי זקוק לאנשי פנים, שיבואו אל החינוך מן השדה ומאורה החיים הקיבוצי.

לא הסתפקתי במסען ההשכלה היהודית-מסורתית, שהעניקה לי במידה יפה מולדתי האוקראינית ובמסען האוניברסיטאי של ניו-יורק. הרגשתי יחסורביסודות הקשורים בחיי ישוב חקלאי, ועל כן הכשרתי עצמי שנה גדושה נוספת במכון הביולוגי-הפדגוגי של יהושע מרגולין המהולל, אביר החינוך לסבע בימים ההם.

במלאי זה נכנסתי לעבודת בית-הספר. גם את בית-הספר עבדתי 7 שנים, ואותן שנים הקדשתי - בשוחפות עם גננת חברה, שעלתה מן הגן לבית-הספר - לעיצוב שיטת חינוך והוראה, קשורה בקיבוץ בכל נימיה, הן בחוכמים, הן במסודות, והן באורח החיים.

בחקופה זאת נכללתי בועדת החינוך הראשונה שהתגייסה ע"י הקיבוץ המאוחד, וכן נשלחתי לייצג את חנוכתנו במרכז החינוך של זרם העובדים. בשני המעגלים האלה - בחינוך הקיבוצי ובזרם העובדים - הבחנתי נקודת תורפה מסוכנת אחת: העדר הכשרה עצמית של המחנכים. יותר ויותר גבר בי הדחף לעשות משהו להיקון מעוות זה.

(לאחר זמן הוכיחו העובדות, מה מזיק היה המחדל בחחום ההכשרה. אין ספק, שזרם העובדים לא היה נופל, אילו השכיל לייסד לו חנועת מחנכים משוכנע לדרכו, ע"י הכשרה עצמית. וכן בולט הדבר לעין, שהחינוך הקיבוצי מגיע לדרגה של יצירה, זיקה ואחריות כוללת - במקום ובשעה שמקפידים על עבודה עצמית (ועל הכשרה עצמית); וכאשר אין עושים כך - משתלט לרוב נוסח חינוכי דל, חיצוני ומקרי. והיוצאים מן הכלל המעטים והחולפים אין סותרים את הכלל).

שבע שנות החינוך בכפר-גלעדי, (שרכבו על כתפיהן של שבע שנות הפעילות המשקית והחברתית שקדמו להן), ציידו אותי במערכת השיבה פדגוגית קיבוצית ובנסיון החי, שהיו דרושים לי כדי להעניז ולהציע מוסד להכשרה קיבוצית עצמי של מורים וגננות.

שאלה: מתי התחיל הסמינר וכיצד?

תשובה: בקיץ שנת 1939 הבאתי את רעיון הסמינר הבינקיבוצי בפני וועדת החינוך ובפני המוסד דוח המרכזיים של הקיבוץ המאוחד. ההסכמה הייתה מלאה. ראש הנלהבים היה יצחק טבנקין, וישראל בר-יהודה מיהר לכפר-גלעדי כדי לגייס אותי לצורך הביצוע.

שתי החנועות האחריות - הקיבוץ הארצי וחבר הקבוצות - הצטרפו ליוזמה בנכונות ובש-קידה רבה מתוך הכרת הצורך, אם כי בזהירות מובנת. ההיסוסים היו הן לגבי היכולת שלנו להניף מפעל מורכב כזה, והן לגבי סיכויי השיחוף הבינקיבוצי. (סוף סוף הרי זה היה המפעל המשותף הראשון, אשר נשאר שנים רבות גם היחיד).

הסמינר נפתח בחל-אביב, בראשית שנת ת"ש, נובמבר 1939, על סף מלחמת העולם השנייה. באו אליו שישים איש מרחבי התנועה הקיבוצית, וגם מיספר קטן של בודדים. הקיבוצים שלחו אז את מיטב אנשיהם, שהוכיחו עצמם בעבודה ובפעי לוח, באורח החיים, ביחסי חברה, באהבת אדם וילד, במיטען תרבות כללית ויהודית. הסמינר מצידו העמיד מולם שורה של אישים, יוצרים, שקנו להם שם בתחומיהם.

חינוך

העשור הראשון לקיום הסמינר היה עשור התנופה. בעשור זה הוחרו התכנים והדרכים להכשרת מחנכים קיבוצית. הסמינר הפך לגורם עיקרי בעיצוב דרכי הגן ובית הספר בקיבוץ, על ידי חדרת החינוך שנלמדה בסמינר, ועל ידי מערכת קבועה של השתלמויות קיץ לבוגרי הסמינר.

העשור השני היה עשור ההסתעפות. בעקבות הפילוג בקיבוץ המאוחד, ייסד האיחוד סמינר לעצמו בבית ברל. שתי התנועות האחרות החליטו לייסד סניף בצפון, היא אורנים. אורנים הפכה להיות המרכז הגדול להכשרה קיבוצית, ואילו הסמינר החל-אביבי משך לחוכו המוני תלמידים מחל-אביב והסביבה. בחקופה זו הרחבנו את פעולת הסמינר על פני כל החחומים - ממטפלות הגיל הרך ועד למחנכי גיל הנעורים, מגננות ומורים כלליים ועד למורים לאמנויות, לחינוך גופני ולאנגלית.

בעשור השלישי התלכדו שוב שלוש התנועות בסמינר אחד, הפועל בשלושה סניפים, שביססו עצמם בהרחבה במקומותיהם הקבועים. לסגל ההוראה נמשכו יותר ויותר כוחות מתוך הקיבוצים. הדור השני של הקיבוץ התחיל למלא את חדרי הלימוד.

כעת אנו נמצאים בראשית העשור הרביעי, הוא עשור האקדמיזציה. מסלולי הלמידה מתארכים לשלוש שנים, עם אפשרות להגיע לתואר ראשון בשנה הרביעית, או גם בלימוד חלקי נוסף אגב עבודה, תוך שנתיים בערך. הכשרת המטפלות השתכללה מאוד והתמשכה עד שנה ועד שנתיים.

אורנים השתלבה באוניברסיטת חיפה כבית ספר אוטונומי לחינוך קיבוצי. הסמינר בחל-אביב - ההופך במהירות למרכז ההכשרה של קיבוצי הדרום - מבצע את האקדמיזציה באמצעות הסכמים עם שבעה חוגים באוניברסיטת חל-אביב.

בשלושה סניפי הסמינר לומדים כיום 1500 תלמידים (ועוד 500 במכינות). מספר חברי הקיבוצים הוא בערך 700: באורנים--500, ובחל-אביב - 200. בשנה הבאה צפוי לנו גידול של 40 אחוזים בערך.

מספר הבוגרים שלנו מהווה - מדי שנה בשנה - מרבע ועד שלישי של כלל בוגרי הסמינרים בחינוך הממלכתי, ובסך-הכל בשלושים ושלוש שנות קיומו הכשיר הסמינר כ-8000 מחנכים. רבים מבוגריו הקיבוציים והבודדים - תופשים כיום מקום נכבד במערכת החינוך הכללית, באוניברסיטאות, וכמוכז בהוראה ובעיקר בניהול בסניפי סמינר הקיבוצים.

שאלה:

מה יחס משרד החינוך, בעבר והיום?

תשובה:

עם קום המדינה נחגלה פער רציני בינינו לבין משרד החינוך, משתי בחינות. ראשית - הבדל גדול בחפישה היסודית. אנשי משרד החינוך נטו לראות בסמינר מין בית-ספר מקצועי. הם הסתפקו כמעט לגמרי במיטען ההשכלה של בית הספר החיכוך, והדגישו בעיקר את לימודי החינוך וההוראה המעשית ואילו אנחנו טענו, שהמורה זקוק לא רק לדרך פדגוגית אלא גם להשכלה גבוהה יותר, אומנם לא פפציאלית, אלא רב-צדדית. ברור, שהגישה שלנו יקרה יותר כי היא חובעת מורים מדרג אקדמי, ספריות, מעבדות, כלי עזר יקרים, וכדומה. הקציב משרד החינוך איפשר רק את המינימום בהתאם לחפישתו, ואת השיבוץ עשינו באמצעים שלנו, כלומר משכר לימוד גבוה יותר שגבינו.

שנית - לאחר ביטול זרם העובדים, ראה בנו משרד החינוך מין מבצר אחרון של חינוך פועלי. עכבש, ולפעמים אפילו נראינו להם כמין "סוס טרויאני". הם השלימו עם הייחוד של החינוך הקיבוצי, ועל כן גם עם הכשרת מחנכים ייחודית לקיבוץ, אבל פסלו אותו כקבלנים להכשרת מחנכים מחוץ לקיבוץ. הדברים הגיעו עד כדי כך שפעמיים, על ידי שני שרי חינוך שונים, הופנו צווי סגירה לסמינר שלנו בחל-אביב, ופעמיים ביטלנו את רוע הגזירה.

הדברים השתנו לחלוטין בשנים האחרונות. הצורך בהכשרה אקדמית למחנכים נעשה ברור לכול; אולם הסמינרים לא במדינה בהתאם לכך. ואילו האוניברסיטאות מכשירות רק לחינוך העל יסודי, וגם בקטע הזה לא הצטיינו בהכשרה הפדגוגית. המשרד הסיק מזה, שאין לו ברירה אלא לטפח סוג חדש של מוסדות, והיינו מוסדות להכשרת מחנכים שיוכלו לבצע כראוי את התפקיד הכפול: מתן השכלה גבוהה כוללת, יחד עם הכשרה פדגוגית עיונית ומעשית, ההולמת את הצרכים. הדגם הכולט ביותר למכללה אלה קיים כיום בשני הסניפים הגדולים של סמינר הקיבוצים - אורנים וחל-אביב - שהרי הם פועלים לפי עקרונות אלה מראשיתם.

כעת נוסד במאמצי שר החינוך "מרכז למכללות", אשר תפקידו הוא לעודד ולכוון את כל המכללות - ובחוכן הפדגוגיות. המטרה היא להביא אותן לדרגה של עצמאות אקדמית, כולל היכולת להעניק תואר ראשון.

היוצא לנן מזה, שכיום הזה יש חמימות דעים מלאה בינינו לבין המשרד, ואנו גם זוכים לתמיכה רצינית הרבה יותר מאשר בעבר.

שאלה:

מדוע פעילותך בגבעה-חיים אינה אינטנסיבית יותר?

חשובה:

בדרך הטבע, מי שעובד עשרות שנים במיפעל גדול ומורכב - אומנם קיבוצי אך מחוץ ליישובו - אינו מסוגל לחסוך הרבה זמן וכוח לפעילות בבית. עוד יותר כך - עם הגיל. ונוסף על כך: אין נביא בעירו.

למרות כל אלה - השתתפתי שנים רבות במועצה החינוך, בוועדת ההכשרה, בהנהלת בית הספר. שנים רבות נחתי שיעורים בחינוך ובתנ"ך, בבית הספר ובחוגי מבוגרים. יותר מזה התענינתי חמיד באורח לא רשמי בעבודת הגנים ובית הספר, יעצתי וסייעתי לפי יכולתי, במידות הצלחה שונות.

נכון, בשנים האחרונות לא הזדהיתי עם רוב המהלכים בבית הספר שלנו, לא מצאתי לי זכות לביקורת, ורדאי לא למאבק, ועל כן נסייתי הצידה. אולם היחס הזה הוא כנראה דוסיטרי, כי גם מצד בית הספר והציבור לא הטרידו אותי בתביעות בזמן האחרון; (נא לא לראות זאת כחלונה).

נחמתי הווידיה היא, שסייעתי בעקיפין לשידוך בינינו לבין בית הספר האיזורי במעגן מיכאל. בבית הספר ההוא, שהוא כעת גם שלנו, יש לי חלק פעיל למדי, והצטרפתי פותנו כמובן מגבירה בי את הנכונות להיענות לתביעות המופנות אליי משם.

שאלה:

כיצד אתה רואה את עתיד החינוך הקיבוצי?

חשובה:

עתיד החינוך הקיבוצי - היא שאלה גדולה מאד, הראויה לטיפול מיוחד, והמצע של ראיון זה קצר מדי.

על כל פנים זאת אומר: החינוך הקיבוצי אומנם אינו מצטלם כל כך יפה בהווה, אבל יש לו עבר ויש לו עתיד. כבר סיפרתי, שהעבר החשוב של החינוך הקיבוצי היה קשור אורגנית בצמיחתו של מוסד עצמי להכשרת מחנכים. גם העתיד יוכיח את עצמו, רק במידה שנוקדק היטב בעבודה עצמית ובהכשרה קיבוצית.

דמי דואר התיקרו

לתשומת לב החברים: התיקרות זו ניכרת מאד. לגלויה ולמכתב היא רק באגורות בודדות, אבל בדואר שלנו נשלחים יום יום מאות פריטים וההתיקרות בהם מצטרפת לסכומים ניכרים. אנא, חברים שימו לב להתיקרות במשלוח ספרים, חבילות וחבילות לחיילים. להלן כמה דוגמאות:

גלויה	15 אג'	12
מכתב	20 "	18
דברי דפוס	18 "	15
חבילה עד 3 ק"ג	2.40 ל"י	1.20 ל"י
חבילה לחייל עד 3 ק"ג	1.20 ל"י	0.80 אג'
ספרים עד 1 ק"ג	0.80 אג'	0.40 אג'
מברק ברכה	2.50 ל"י	1.75 אג'

אשר לחבילות מתבקשים החברים להשתדל ולא לשלוח חבילות במשקל מעל 3 ק"ג.

באשפה

באחת מן האסיפות האחרונות אשרה מועמ-דחתו במשק של מיכאל גורן - החבר של נוריה ונזרול. הוא עובד ביחיד-דה הבינקיבוצית בתיכנות מחשבים כמגוייס מטעם גבעה-חיים.

בחירת מזכיר

ערה אלדר הציגה את השאלה מטעם וועדת המינויים ואמרה:

"זה כשנה שצבי מבקש להחליפו בתפקיד. לפני כחצי שנה התחיל צבי לדחוק בנו בחר שאת ולא נתן מנוח. המזכירות מינתה אז נציג מטעמה כדי לזרז את הדיון בנושא. חיפשנו מועמדים ודנו עם כמה מהם ועתה הבאנו רק הצעה אחת. לא רצינו לפגוע בדימוקרטיה, אך לאחר מגעים עם המועמדים המוצעים סיכמנו על אורי יזהר."

ב-50 קולות בעד הצעה וועדת המינויים וב-9 קולות נגדה נבחר אורי יזהר כמזכיר המשק. המזכיר היוצא איחל לו הצלחה.

תבעת תודה

ברשימתו של ישעיהו ברזילי בעלון הקודם נשמט, לצערנו, קטע, בו הביע תודה לכל אלה שעזרו לו בהוצאת האוגדן: באיסוף החומר, בעריכה, בעיצוב הגרפי של הדפים ושל האוגדן ובזה אננו מחקנים את השגיאה.

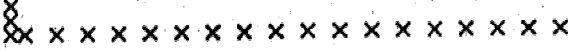
ל ע נ ת ו מ ת ן ל נ י ש ו א י ה מ

ל ז י ר ה ו א ש ר ו ב נ י ב י ח מ

ל ס ב ח א ח י ה

ל מ ש פ ח ת פ ר ו פ' ז א ב ו י ל נ א י

מ י ט ב ב ר כ ו ח י נ ו

ל ש ל מ ה ב ל א ו

עם שובו הביתה מן השירות הצבאי

ברכות המות

ועוד על שכר ורווח ב"גח"

הצעות ותגובות

ראשית רואה אני בעין יפה תחילתו של ויכוח בנושא, שהשפעתו על חיינו הן בחחום הכלכלי והן בחחום החברתי תגדל ותלך. אך הוצאתו מחחום הביורוקרטי הפנימי החוצה, דבר המזמין לחצים, מוקדם הוא עדיין.

ולהעיקרו של דבר, אינני בדעתו של יריב. הויכוח איננו על אופן הביצוע, כי אם על דרכי פתרון. אינני רואה בחלוקת רווחים לפועלים השכירים צעד העשוי לתרום לפתרון ולו לאחד משלוש מישורי הבעיה.

במישור הראשון קיימת הבעיה שלנו, כחברי קיבוץ, הנהנים מרווחים לא להם. במישור השני קיימת בעיה העובדים השכירים הזכאים להנאה הולמת על מאמציהם, והמישור השלישי - בעיית קיומו ותפעולו של מפעל עם כמאה פועלים שכירים ללא מתחים פנימיים ומתוך יצירת מוטיבציה לאורם פועלים לייצר טוב יותר והרבה יותר.

לנקודה הראשונה: אינני חושב שפתרון "הק פסה השחורה" חקף כאן, ז.א. בידוד המפעל, הכנס-תו ומאזנו מכל המאזן של המשק. חבר העובד במפעל, הכנסתו היא כשל חבר אחד העובד השירותים או במפעל אחד הגורם אולי להפסדים. הקריטריון לחלוקת רווחים יכול להיות רק רמת השכר הממוצע של חבר המשק.

לנקודה השנייה: פתרון בעיית השכר אינו יכול להיות מותנה בריווחיות המפעל. האם נצדיק בעל מפעל שיתן תת-משכורת לפועל אב לעשרה ילדים מתוך סיכון שמפעלו שרוי בהפסדים? האם נראה בחיוב הבדלי רמות שכר הבאים מכך שחלק מן הפועלים עובדים במפעלים שמסיבות אלו או אחרות הם פחות ריווחיים? נראה לי כי העיקרון המנחה את ההסתדרות הוא המאבק נגד ההתארגנות הצביסטית. מה טעם באירגון פועלי המזון כאשר השכר נקבע על ידי כל מפעל בנפרד. רמת השכר צריכה להקבע על ידי ההסתדרות בהחלט לנתונים של תעשיית המזון. נתון השכר חייב להדריך את בעל המפעל. אם אינו יכול לעמוד בו, עליו לחסל את המפעל. ברור, שאם תעשיית המזון ריווחית יהיה ביטוס למלחמתה של ההסתדרות על העלאת השכר בתעשייה זו. העלאה זו תתחול גם על הפועלים העובדים במפעל שאינו ריווחי. העברתו של המאבק מן ההסתדרות למפעל, כך נראה לי, תחליש הן את ההסתדרות והן את הפועל ותעתיק את מרכז הכובד למתחים הפנימיים שבתוך המפעל.

הגעתי למישור השלישי. מה אם כן תהיה המוטיבציה של אותו פועל שכיר? לדעתי ערכה של המשכורת במוטיבציה של הפועל פוחתת והולכת במקביל לעלייה רמתו. לא זו שאין הוא זקוק לכסף, אך בסולם הערכים שלו יקבע גם הפער בינו לבין הנמוך ממנו בדרגה, ורק לאחר מזה רמת השכר הריאלי. לפועל חשוב יותר אם יקבל לידה יותר משכרו מאשר אם שניהם יקבלו תוספת של שתי לירות. המתחים הפנימיים שבין הפועל להנהלתו לא יקטנו כי אם להיפך. מחד גיסא הוא יפסיק לראות את מלחמתו כמלחמה מעמדית של כלל הפועלים, ומאידך ייווצרו מתחים חדשים בינו לבין ההנהלה.

מה אם כן תשובתי לבעיה עצמה, זה נושא לדיון אחר. אך אין חצי פתרון במקרה זה עדיף על אי פתרון.

אסף אמיר

ו כל ה שא ר

מחסיני קצי"פ

ה מ כ ב ס ה

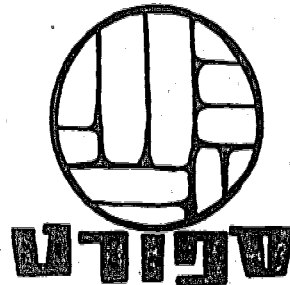
זה שבעיני מתנהלת העבודה במחסן החבדים שוב במלוא הקצב. עגלות עמוסות כבטים שונים זורמו מן המכסה למחסן וידיהן של העובדות בו מלאות עבודה בקיפול, גיהוץ, תיקון ועוד. לאחר שבועות של השבתת-האטה מאונס נשמו כולם לרווחה. וזאת הודות לרכישתה של מסחסת חדישה לאחר שהישנה שבקה חיים לכל חי ומספר תקלותיה, שפקודה בזמן האחרון היה גדול מאד. המסחסת היא חוליה חשובה מאד בתהליך הכביסה ובהתקלה נעצרת רוב רובה של העבודה במכסה ובמחסן. אולם החברים חייבים לדעת, שבטווח ארוך היתה רכישה זאת, המסתכמת ב-12,500 ל"י, מיותרת. אילו היתה לנו מכסה משוכללת עם מכונות משוכללות, הסוחטות אוטומטית, לא היה צורך בקנייה זו. וכאן אנו מגיעים לנושא, שכבר דובר ודובר בו ואף סוכס שאכן צריך לבנות מכסה, אך עד שהחלטה זו תמומש - צפויות לנו תקלות רבות גם במכונות האחרות, כי הן מיוש-נות מאד. נחזור ונאמר, שהמצב במכסה הוא קטסטרופלי: המבנה הרוס, פרוץ לקור ולחום, שורצת עכברים והליכלוך בה הוא ללא נושא. במצב כזה איש לא יכול להיות אחראי לכביסה תקינה ולנזקים הנגרמים לה עקב כל אלה.

גם בעיית כוח האדם במכסה מסוכן ביותר. העובדים בה אנשים מבוגרים ואף קשישים והם לא יוכלו להמשיך בעבודה זו בהנאים אלה. בלתי אפשרי הוא גם להכניס אנשים חדשים, כי מי ירצה לעבוד בחורבה זו? ומי ירצה להיות אחראי לתקלות המרובות בה?

יש לציין בהערכה, שבשבועות ההאטה התיחסו החברים למצב בסבלנות רבה, אך אין ספק, שסבלנות זו תפקע עם השנות החקליות. משתמעת, אם כן, מסקנה אחת ויחידה, שיש לגשת מיד לבניית תה של מכסה חדשה. מכסה שהולמת את הרוח שלנו, את גודל האוכלוסייה ואת העידן הטכנולוגי, בו אנו חיים. אנו מקוות שאכן כך יהיה!

האחראיות במחסן

הסניף שלנו בפעילות הספורטיבית

כ ד ו ר ג ל: מצב קבוצת הכוגרים בליגה א' בינתיים ככי רע -
אנו נמצאים בכדידות מזהירה - במקום האחרון. אמנם הקבוצה
משחקת יפה ולוחמת מבלי להחעיף והיא לא נופלת ברמתה מרוב
הקבוצות בליגה ז'. בזמן האחרון גם נהנינו ממשחק נגד המובי-
לה בליגה הלאומית קבוצת "הכוח". אבל הסיום היה בלתי נמנע
והשערים שלהם לא נכבשו. חסר לנו עוזי נבון אשר נפצע במשחק
האחרון. בעונה הקודמת הוא היה מלך השערים של גבעת-חיים.
השבת ניצחנו את הקבוצה של מגדל-העמק. כעת אנו הקבוצה היחידה
של ההחייבות העובדת שנמצאת בליגה א' וחבל מכל הבחינות אם
נרד לליגה נמוכה יותר.

קבוצת הנערים בכדורגל משחקת בליגה העילית בצפון. המאמן של הקבוצה הוא אליהו שולר.
הקבוצה התחילה בעונה זאת באופן יפה מאד והרבה זמן היה מקומה, כידוע, בצמרת. אבל כמה
שחקנים עברו לקבוצת הכוגרת ואחרים התגייסו לצבא. ולכן יש בזמן האחרון בעיות של הרכב
הקבוצה. כשבוע האחרון ניצחה הקבוצה את "הפועל" חדרה. בליגה זו של הנערים ישנן שתי
קבוצות קיבוציות - אפיקים וגבעת-חיים והן מחמודדות עם אריות של אגודות הכדורגל בארץ
כמו "הפועל" ו"מכבי" חיפה, קריית-חיים, עכו, חדרה ונחניה והנערים שלנו עומדים יפה במשימה.

כ ד ו ר ס ל: השבוע התחיל הסיבוב השני במשחק נגד הקבוצה החזקה ביותר - "הפועל" חיפה.
עד לרגעים האחרונים החזקנו מעמד - אבל בסיום הפסדנו. ביום שישי חשק הקבוצה בגן-שמואל,
שהיא השניה בליגה ולוחמת יחד אתנו על העלייה לליגה הלאומית. לא תהיה זאת הפתעה אם נפסיד
גם במשחק הזה. אבל ביתר המשחקים כבית יש סיכויים סבירים שנצא. מלבד הקבוצה בליגה
הארצית פועלות אצלנו עוד חמש קבוצות של בניס ובנוח בגילים שונים. השנה הצליח "הפועל"
לארגן אליפות מחוזית בכל הגילים. המשחקים האלה מאורגנים בדרך כלל יפה והילדים נהנים
ומתקדמים. המאמנים הם - עומר הגדי לגילאי 16, הם אמורים להיות בעוד כמה שנים הקבוצה
הייצוגית ולשמור על המסורת של גבעת-חיים בכדורסל; צבי אגמי מאמן ילדים עד גיל 12
וניר גורן ילדים עד גיל 10. רותי מנדל, רונית בירן ואלון מאמנים שתי קבוצות של בנות.
זהו הענוג לראות את הילדות והילדים ביחסם הרציני לאימונים.

כ ד ו ר מ י ס: קיימת כעת אליפ ות חורף - המשחקים מתקיימים בכריכה המחוממת של מוסד
"וינגייט". הקבוצה שלנו נחלשה זמנית כי 3 שחקנים נמצאים באמריקה: נמרוד דרייפורס, גדי ורד
ודולי פינק. כידוע למתעניינים בספורט היתה בשנים האחרונות גבעת-חיים אלופת הארץ בכדורמים
ולמעשה לא היה לנו מתחרה רציני. השנה המצב יותר מחוץ כי יתה הקבוצות התקדמו וינסו להתגבר
עלינו. את הכריכה בגבעת-חיים איחוד משפצים. הכריכה כולה תהיה מצופה בחרטינה ומעליה מקי-
מיס אוהל אשר יכסה את כל שטח הכריכה כולל השוליים ועל ידי כך יישמר החום ותחאפשר פעולה
סדירה בחורף. זהו האוהל הראשון מסוגו שמקיימים בארץ לנסיון. יחרונו: עם התחלת הקיץ
מפרקים אותו ושוב אפשר להיחנות מהכריכה, הדשאים והנוף. בכל אופן לענף השחייה והכדורמים
יהיו חנאים אידיאליים. כאן גם המקום לציין שכמה בנים ובנות שלנו מחאמנים ומצליחים יפה
בחדריות השחייה. טיבי עוזר לגרשון שפע, שהוא המאמן לשחייה ומטפל בילדים שלנו.

ה י א ב ק ו ח: אחרי תקופה של חוסר פעילות הצלחנו להפעיל את הענף מחדש. קיימת כעת פעילות
רבה. אמנם, מחאמנים רק פעם אחת בשבוע, אבל זאת עם מאמן מקצועי: עולה מרוסיה והדבר נותן
את אוהותיו. קיימת ליגה להיאבקות ואנו מקוים להיות בין קבוצות הצמרת. יש גם אימוני נבחרת
ישראל ב"וינגייט" ומשתתפים שם מאתנו אליהו קפלן, סמי מלכה ואורי וקנין. אנו מציעים
למוסדות "הפועל" בארץ לקיים את אליפות ישראל בסגנון חופשי בגבעת-חיים. אליפות זו תתקיים
כנראה בחודש אפריל.

ט נ י ס: השנה אנחנו שוב משתתפים בחדריות הליגה, אחרא שבמשך כמה שנים לא היינו
פעילים בחדריות אלה. אנו נאלצים להתחיל עכשיו מליגה נמוכה יותר - ליגה ג' - למרות ששי-
קנו בזמנו בליגה ב'. אנו מקוים לעלות שוב לליגה א'. יש לנו מאמן מצויין - ד"ר מיכה קניף,
שהוא מרצה ומורה בוינגייט וגר בגבעת-חיים איחוד. יש סגל גדול ומחאמנים יפה. זהו הענף
רצמפיי אצלנו. השנה התחילה גם קבוצת בנות של בית הספר להתאמן אצל מיכה. בזמן האחרון
התחילה גם קבוצה של חברות צעירות, שלמדה קודם אצל ג'ו האוסטרלית ותמשיך עכשיו עם
טיבי כמאמן. יש הרבה חברים מכל הגילים שמשחקים טנים אבל אין לנו מדריך לכולם וזה ו
מה שמגביל את התרחבות הפעולה.

בכתבה הבאה נסקור את הבעיות האירגוניות ונתעכב על המשך הפיתוח.

יוסף כרמון

חונכת השבוע - 18.2.73 - 24.2.73

- יום א' - מועדון, חוג לידיעה הארץ.
 - יום ב' - מועדון, חוג לתפירה
 - יום ג' - סרט - "ט ו פ ז"
 - יום ד' - מועדון, חוג מלאכה, חוג מחול, חוג לאנגליה.
 - יום ה' - הרצאה של עופר ישראלי על נוער השוליים בישראל.
- סרט הצות.

כצא' עצרת

מתוך "בבריה" - ידיעות ברית החנועה הקיבוצית

שינוי פני הקיבוץ

רכישת השכלה על-היכונית ואקדמאית גורמת, ללא ספק, לשינוי פני הקיבוץ. אך אולי העובדה שהקיבוץ הוא חברה המשחנה כל הזמן, היא שגורמת לשליחת חברים כה רבים ללימודים גבוהים? כך או כך, אופי התעסוקה בקיבוץ השתנה לחלוטין. החלקאות חופסו עתה רק 50% מהתעסוקה. אך החמישים האחרים הנוותרים חופסו התעשייה. יש קיבוצים ש-80% מהכנסתם מקורה בתעשייה. יחד עם זאת גם בעוד עשרות שנים חמשך החקלאות להיות גורם בעל משקל רב בקיבוץ, אלא שהיא עוברת שיכלולים טיפיים. ברפח כיום יש חליבה והאבסה אוטומטית ובלול האבסה אוטומטית. לא רק התעשייה המתפתחת מצריכה מהנדסים, מהימטיקאים, כלכלנים ותמחירנים; גם החקלאות הממוכנת מצריכה מומחים ברמה אקדמית, ומכאן המספר הרב של חברים שלומדים בפקולטה לחקלאות ברחובות. המיכון משחרר ידים עובדות רבות וכך יכולים חברים לעבור לשטחי תעסוקה חדשים או לעבוד בחוץ. היציאה ללימודים גבוהים מחייבת, ראשית כל, מורים מעולים בתיכון ולכן נשלחים אנשי חינוך רבים לאוניברסיטה.

כללית, מטרת הקיבוץ לאפשר לכל חבר להשתלם ברמה גבוהה ביותר של מקצועו כדי שיהיה מעודכן מבחינת ידע וחידושים טכניים. קיימת גם מגמה של הרחבת ההשכלה הכללית על ידי לימוד במכללות איזוריות או במוסדות כמו "אפעל". ("האוניברסיאה" מס.7.)

*

מדור - ל"מרכז הדרכה"

עד כה פעל במדרשת רופין מדור לחברה (ברשות להשכלה וחקר) שאג להכשרת החברות והחברים העובדים בענפי השירות.

הנהלת המדרשה החליטה כאחרונה לכונן "מרכז להדרכת שירותים" שיקיף את כל החומי הפעילות ההשתלמותית בנושא זה. ב"מרכז" יתנהלו קורסים לבישול, לתפירה, למזכירות טכנית ולריכוז חדר האוכל הקיבוצי. יפעל בו צוות מורכב מהחברים המפעילים שיגויסו מתוך החנועה הקיבוצית. הצוות יקבע בשיתוף עם הנהלת המדרשה, את תכנית הקורסים, יערוך תקציב להפעלתם ויהיה אחראי לצד האירגוני והפדגוגי.

את המרכז להדרכת השירותים תלווה וועדה בינקיבוצית שתירכב ע"י הרשות להשכלה על מנת להבטיח לו עורף ציבורי. היוזמים מקווים לקדם בעזרת ה"מרכז" את מעמדם של רכזי (ות) השירותים בקיבוץ ע"י השתלמות יסודית בדומה לקורסים לרכזי המשק.

קורס לרכזי המזון

ב-19 בנובמבר 1972 נפתח במדרשה קורס בן 8 חודשים לניהול ולכלכלה ענף המזון. 15 חברים (ובעיקר חברות) החלו את לימודיהם. התוכנית כוללת מקצועות הכימיה, האנטומיה והפיזיולוגיה, המיקרוביולוגיה, המתמטיקה, ניהול ענף המזון, חישובי הון ועוד. הוקצה מספר שעות ללימוד השפה האנגלית.

בהחשב עם החלמידות-האמהות תחול הפסקת לימודים ביום ג' בצהריים עד למחרת ב-10.00 בוקר על מנת לאפשר להן לבקר בבית. ההפסד בלימודים "יחמלא" בלימודים בערבים ובעבודה עצמית. כדי לעודד את ההשתתפות בקורס הקציבה הרשות להשכלה של "הבריה" מילגה בשיעור - 1.000 ל"י לכל משתתף. מרכזת הקורס - הח' צלה ברנשטיין (עין השופט).

*

וההתמכרות להם

על המוקד

ס מ י ם

ביום ג' ה-13 בח.ז. החקיימה הרצאתו המענינת מאד של ד"ר אדלשטיין מביה-החולים הדסה בירושלים על הנושא "הסמים וההתמכרות להם". חדר האוכל היה מלא באופן בלתי רגיל והפעם גם הגילים הצעירים היו מיוצגים במלואם. הועלו שאלות רבות והשתתפות הציבור הייתה ערה ופעילה.

עם סיום ההרצאה נמסר על אפשרות של פגישות נוספות עם המרצה במסגרת חוגים מצומצמים של מעונינים וכן נמסר על אפשרות של פנייה אישית ישירה אליו לפי הכותבת - ד"ר אדלשטיין, מרפאה פסיכיאטרית; בית חולים הדסה ירושלים.

שבתי פיסק